

Izhaja trikrat na teden vsaki Torek, Četrtek in Soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Ključ do napredka je edinost

Issued tri-weekly every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

Ključ do zmage je edinost

EDINOST

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Nesloga tlači

ŠTEV. (No.) 21.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 18. FEBRUARJA 1922.

LETO (Vol.) VIII.

KAKO SE BO REŠILO PREMOGARSKO VPRAŠANJE?

V Washingtonu se zahteva, da se sestavi posebni odbor sestojč iz treh strank: Ljudstva, lastnikov in premogarjev.

Washington, D. C., 17. febr. — Premogarsko vprašanje, ki je bilo predloženo delavskemu departmentu v Washingtonu za nasvet, kako rešiti to vprašanje ki postaja pereče, tako pogostokrat in odčesar javnost dobi vselej najhujši udarec, se bliža kakor razvidno polagoma k rešitvi. Po par tedenskemu temljitemu razmotrivanju glede tega vprašanja, je poseben odbor, ki je zadevo reševal, sedaj sporočil kongresu, da po njegovem mnenju bo najboljša, če se sestavi posebno komisijo, ki bo zastopala enako po premogarijih in lastnikih in poleg teh dveh strank, se more imenovati gotovi odbor, ki bo zastopal javnost, katera ima pri tem vprašanju gotovo če ne glavno, vendar pa veliko besedo.

Zato predlogo se je vneto zavzel senator Kenyon, republikanec iz države Iowa, kateri je včeraj v daljšem govoru pojasneval pred senatom: da imenovanje take komisije je najnujnejša potreba sedajnega časa, ako vlada v Washingtonu želi preprečiti največjo stavko v zgodovini te Države, ki se z vsakim dnem bolj in bolj približuje k svojemu cilju. Zahteval je, da državni departament naj pazi, da se ta predloga prej kot mogoče izpelje in se naj tudi pazi, da bojo vse tri stranke pravilno zastopane, to je na podlagi enakosti.

Ta predloga delavskega departmента je vresnici mojstrsko zamišljena in je pričakovati, da bo rodila tudi vspehe. Če pogledamo dosedajno barantanje lastnikov napram premogarjem, so slednji dobili le tiste obrane kosti, ki so se jih naveličali glodati lastniki sami. To je, lastniki so bili prvi in premogariji so se morali zadovoljiti le tem, kar so jim privoščili lastniki v svoji požrešnosti. Kaj čuda, da so morali premogariji v preteklosti tolikrat prijeti za edino orožje stavko, ter iti na boj proti lakomnemu lastnikom. Ali jih ni li v to tirala zahteva za obstanek, zahteva ki hoče vsakdanjega kruha? Da upravičenost do poštenega življenja, je tirala premogarje v ta boj. Dajte premogarjem dela vsak dan in primeren zaslužek, pa ne bojo oni ropotali tako pogostokrat s svojim orožjem s stavkami.

Pritem boju med premogariji in lastniki pa je v preteklosti tudi že večkrat občutno trpela javnost. Posebno hudo udarec je dobila javnost l. 1919, koliko industrije je moralo ustaviti svoje obratovanje in trpeti precej škode pri tedajnemu spopadu, ki se je završil med premogariji in lastniki. Da se pa v bodoče enake posledice omeji, ima delavski departament v Washingtonu čisto prav, da priporoča, da naj se v tozadevno komisijo vključi še poseben odbor, ki bo zastopal interese javnosti. Dolžnost tega odbora bo paziti nato, da se bodo taki spopadi med lastniki in premogariji rešili pravočasno, da ne bo pritem trpela ponetrebna javnost, ki pri takih slučajih popolnoma nič ne zakrivi.

Dokazi, ki jih lastniki kopičijo po svojih najetih trobilih proti premogarjem so tako plitvi, da jih vsak razumen človek o polnoči brez vsake luči otlepe. Čemu farbat javnost, da premogariji niso upravičeni do svojih zahtev? Tega je zmožna samo podlost kapitalistov v katero jih tira nedosežna požrešnost. Zato je pa prav, da vlada imenuje posebno komisijo, ki bo varovala interese obeh strank enako.

Da enakost, samo to je, kar dajte delavstvu, da se bo ono v stanu pošteno preživeti, pa bo zadovoljno in vam dalo ljubi mir. Pravičnost je, kar delavstvo zahteva in zakar se bori!

MEKSIKANSKA VLADA MORI UPORNIKE.

El Paso, 17. febr. — Tukajšnji obmejni poveljnik Gen. J. J. Mendez je dobil sporočilo, da so zalotili meksikanski vladni detektivi nekeka meksikanskega majorja Garcia, ki snoval zaroto, proti vladi in generalu Martinizu. Major Garcia je bil po kratkem zaslišanju obsojen na smrt, katero je moral takoj nastopiti.

Katoliški časnik tebe brani! Kaj si že sklenil, da boš naredil ta meseč za katoliški tisk?

AMERIKANSKI OBMEJNI STRAŽNIK UBIT OD MEKSIKANCEV.

Monterey, Mex., 17. febr. — Charles Miller postajevođa obmenjnih stražnikov na meksikanski meji, je bil ustreljen od meksikanskih banditov, medtem, ko se je nahajal v službi ob meksikanski meji. Tamošnje lokalne oblasti so takoj informirale

državni departament v Washingtonu o celi zadevi, kateri je takoj napravil potrebne korake pri meksikanskemu zastopništvu, da se bo morala stvar temljito preiskati in krivce postaviti pred pravico.

Tebe bi radi nabili, katoliška slovenska duhovščina. Ker te pa mi branimo, smo pa mi tepeni!

STANJE FARMARJEV SE IZBOLJŠUJE.

Kakor poroča Labor department iz Washingtona, se je stanje ameriškanskih farmarjev zdatno izboljšalo. Naznanja se, da so farmarski produkti dobili ugodnejša tla na trgu in v cenah. Zahteva po koruzi je bila zadnja dva meseca velika, kakor tudi po drugih pridelkih. Cena pa se je zvišala koruzi in žitu, kar je dobro znamenje za farmarje. Samo če je to res, če ni to samo na uradnem papirju v Washingtonu? Otem bodo povedali farmarji!

NOVA FRANCO-RUSKA POGODBA.

Anglija in Nemčija potisnjene nazaj, z novo medsebojno francorussko pogodbo.

Novica o novi pogodbi med Francijo in Rusijo je prešinila ves svet, kajti vsem političnem opazovalcem se je tak izid zdel popolnoma nemogoč. Prvič iz vzroka, ker oficijelna Francija ni kazala še dosedaj nikakega zaupanja do sovjetske Rusije. Drugič pa zato ne, ker francoska vladna politika je bila naklonjena novi poljski državi, katera pa je držala svojo ost proti Moskvi in njeni vladi. To sta bila dva poglavitna vzroka, da javnost ni pričakovala tako hitrega preobrata na polju francoske politike.

Seveda umljiv pa je ta preobrat, če se ga pogleda iz mednarodnega trgovskega stališča. Ta pač zahteva, da se zagradi za vsako bilko, kadar ogroža bodisi posameznika ali pa državo finančni jarem. Iz tega vzroka je tudi današnja Francija storila ta korak v franco-rusko pogodbo, ki ji bo odprl pot na novi trg. Zasiigural ji bo obstanek njene industrije in to je ravno, kar danes Francija najbolj krvavo potrebuje, ker finančno stališče današnje Francije stoji na zelo slabih nogah. Zato tudi ta pogodba.

Pri tej pogodbi pa je opaziti zelo spretno politično potezo, ki jo je potegnila Francija čez to pogodbo in ta je, da Anglija nima nikakih pravic do ruskega trga. Vse predprave ima v rokah Francija in druge države, bodo smele na ruski trg samo, ako jim bo v to privolila Francija. To je najspretnješe delo francoskih državnikov v tekočem stoletju, ker so tako spretno prehiteli Anglijo v tem slučaju. Dočim se je Anglija bavila, z pacifiškim in vzhodnem vprašanjem, je Francija tiho na drugi strani pobasala trg vzhodne Evrope.

Razni neutralni opazovalci tega položaja prerokujejo, da bo sto pogodbo postala Francija popolna gospodarica trga vzhodne Evrope. Pod svojim vplivom bo prav lahko držala Malo Azijo in Balkansko malo entento. Mala ententa je sto pogodbo baje posebno zadovoljna, ker Francija ji je neki obljubila ugodne pogoje za uvaževanje na ruski trg. Tako bo Francija dobila sto pogodb močne zaveznike vzhodni Evropi, kateri ji bodo vedno veliko koristili. Kratko bodi povedano, da Francija je ubrala pravo struno ob pravem času.

CIVILNA VOJNA NA KITAJSKEM.

Honolulu, T. H., 17. febr. — Poročila iz južne Kitajske naznanjajo, da so se spopadle revolucionarne sile z vladnimi četami. Revolucionarne sile štejejo baie nad 60.000 mož. Spopad je bil tako resen, da je zahteval velike žrtve, kakor pravi poročilo.

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

Prva številka "Preroda" je izšla. V uvodniku kliče uredništvo: "Združimo se, stopimo v kolo! Zberimo se okolo tega lista, ki ima namen delati za pravni prerod slovenskega ljudstva! Domoljubi-poštenjaki skupaj na plemenito delo. Vsi, nobenega naj ne manjka! Sebičnežev, materialistov, alkoholikov, pohotnežev, nizkotnih ljudi — teh ne rabimo, saj nas ne razumejo. A poštenjakov in plemenitnikov ima menda tudi še kaj slovenska zemlja! In te vabimo, te prosimo, te rotimo pri ljubezni do rojakov naših: Naročite, berite naš list! Razširjajte in podpirajte ga! Nobena šola, nobeno društvo, noben učitelj, noben duhovnik, noben prijatelj ljudstva, noben razumnik naj ne bo brez njega! Noben mladenci, nobeno pridno dekle, ki bi ga ne čitalo! Kolikor več bo "Preroda" med ljudmi, toliko bolj se bodo širile njegove ideje, toliko hitreje se bo prerod vršil, toliko prej in bolj bo konec surovosti, pijanosti, razuzdanosti, ki jo tako težko gledamo na naših ljudeh, ki ji s tem napovemo novo vojko, — da ne bomo slovenskemu imenu v nečast, domovini naši v žalost, ampak da bomo narod poštenjakov, da bomo narod vrlih mož!" (Slovenec.)

Most pri Verzeju. Prekmurski most pri Verzeju, oziroma en glavni most s petimi manjšimi mostovi v naplavinu se dela naprej. Zaposlenih je 190 delavcev. Ker je zmanjkalo kredita, bi se moralo zmanjšati število delavcev za polovico. S tem bi se delo zopet zavlačevalo. Pokrajinski namestnik Hribar pa je poskrbel, da bo denar pravočasno na razpolago. Zato je upati, da bo most po poldrugetu letu do spomladi gotov. Prekmurci ga že težko pogrešajo, ker ga silno potrebujejo za prevoz lesa in opeke iz Štajerske, kakor za dovažanje industrijskih izdelkov iz Ljutomeru. (Slov.)

Sprememba. Nekdaj so krivce pribijali na križ, sedaj se pa križec obeša na krivce. Evo vam dokaz!

Sledečo čedno sliko o razmerah v naši državi objavlja zagrebški "Obzor" od 19. t. m. namesto uvodnega članka: "I. Siromašnega dijaka Ivana Rezna je ustrelil žandar na planini Svinjača v duvanjskem okraju v Bosni. Streljal je 4krat, nazadnje ga je zadel v glavo. Truplo je skril. Ko so stariši iskali fanta, so jih hoteli žandarji speljati na napačno sled. Ko pa se je truplo vendarle našlo, so žandarji javili, da se je fant ponesrečil: Ko so pa na zahtevo kmetov truplo odkopali in preiskali, so ugotovili, da je bil fant ustreljen; 2. v Martinjski vasi pri Sisku iztirjavata občinski upravitelj Car in žandarmerijski stražmeštar od kmetov svoj. (Nadaljevanje na 3. str.)

IZ DELAVSKEGA SVETA.

CHICAŠKI STAVBENIKI PROTI RAZSODBI MESTNEGA KOMITEJA.

Ker je mestni chikaški komitej odklonil predlog skupnih chikaških unijskih stavbenikov, sedaj slednji groze z resnim bojem napram razsodbi mestnega komiteja, ki zahteva, da morajo unijski stavbeniki delati vred z neunijskimi delavci. Pričakovati je, da bo vrhovni odbor chikaških stavbenikov sedaj zavrgel tudi Landisovo razsodbo, za katero je pred tednom dni glasoval za sprejem iste. Mr. William A. Curran predsednik vrhovnega odbora chikaških stavbenikov je včeraj podal sledečo izjavo: "Mislili smo, da ljudstvo Chicago želi miru; računajoč nato, smo sprejeli novo plačilno lestvico, ki je bila daleč od naših upravičenih zahtev. Vendar to smo storili zato, prvič, da storimo nekaj za čast mesta, ki je zasnovalo tako lep načrt z grajenjem novih stavb, ki bo dalo našemu mestu Chicagi, veliko ponosa in časti. Toda, — pogoji, ki jih nam stavi sedaj mestni komitej, so pa naravnost nesramni, da bi jih sprejeli organizirani delavci. Da bi se kdaj unijski delavec toliko ponižal, da bo šel na isto delo, ki ga bo opravljal sam z neunijskim delavci in povrh tega, da bi moral prositi za delo še mestni komitej, tega ne boste doživeli." Iz tega je razvidno, da bojo unijski stavbeniki nadaljevali boj proti razsodbi in zahtevi mestnega komiteja.

Kdor te brani, ali ni ta tvoj dobitnik? — To dela tvoj katoliški časnik. — Mu ne boš pokazal nekoliko svoje hvalečnosti ta mesec?

DENARNE POŠILJATVE

VAŠ DENAR bo na svojem mestu najhitreje, ako ga pošljete skozi naše podjetje. Dostavimo denar na najbližnjo pošto prejemnika. Izdajamo čeke v kronah in ameriškanskih dolarjih. Pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava.

Ob izidu te številke smo računali za jugoslovanske krone:

500 kron	\$ 1.95
1,000 kron	 3.90
5,000 kron	 18.50
10,000 kron	 36.00

Za italijanske lire:

50 lir	\$ 3.00
100 lir	 5.50
500 lir	 26.00
1000 lir	 51.00

Za nakazila v ameriškanskih dolarjih do \$50.00 računamo po \$1.00. Za večja na kazila računamo po 2. centa od vsakega dolarja.

Vse pošiljave naslovljajte na: BANČNI ODDELEK "EDINOST", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Slovenian Franciscan Press

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Tri-Weekly by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

Velikansko pohujšanje.

V Hollywood v Cal. na velikem posestvu, kjer se proizvajajo premikajoče slike "Moving Pictures", se je zgodil umor. Direktor te moderne "tovarne" je bil umorjen od neznane morilca iz neznanega uzroka. Preiskava za morilecem je pa odkrila strašanske stvari, katere se goče na tem posestvu. Vse, kar smo čuli o grdem rimskem življenju, vse, kar se je kdaj čulo o kraljevih bakhanalijah rimskih cesarjev, vse je samo senca tega, kar se je godilo in počelo v tej "tovarni". Vsa Amerika strme čita poročila in zmaguje z glavami. Skoraj bi nihče ne vrjel, da je to res, ko bi ne bile tukaj osebe, ki so splošno znane po vsej Ameriki, katere vsako pozna iz "Movies" in ko bi stroga sodnijska preiskava vsega tega ne dokazala nepobitno.

Poročila po časnikih so najrazličnejša. Nekateri obsojajo uboge žrtve in kličejo ogenj in žveplo na nje drugi dolže posamezne voditelje "tovarne" in zahtevajo, da se kaznujejo, tretji zahtevajo, da se cela "tovarna" razpodi. Drugi zopet drugače.

Vendar, bodimo pravični! Res je nagnjusno življenje, ki se je naenkrat odkrilo širši javnosti, res so osebe, ki so tako nizko padle, vredne kazni.

Toda, kar mora vsa Amerika pred vsem bičati z vso odločnostjo, so pa lastniki te "tovarne". Večina teh moralno in telesno uničenih žrtev je zašlo v to jamo razbojnikov brez lastne krivde, samo s željo, da bi si zaslužili lahkega in dobrega kruha. Večina je to revnih ubogih žrtev, katere je Bog obdaril ali z izvanredno telesno lepoto ali pa z izrednimi gledališkimi zmognostmi. Da so danes tako nizko padle so krive same razmere v Hollywoodu, za katere so pa odgovorni samo in edino lastniki. Grdo brezsrčno izkoriščanje bližnjega za nekoliko dolarjev je uzrok vsega. In to je edino, proti čemur mora in je dolžna vsa Amerika zagnati urnebesni protest. Tega je kriva edino nenasitna požrešnost po denarju, kapitalizmu, ki povzroča toliko gorja na svetu.

Radovedni smo, kaj bo sedaj naredila ameriška javnost?

Iz slovenskih naselbin.

Tioga, Wis. — Čitateljem Ave Marija in "Edinosti" je gotovo v spominu ime Leopold Stupica. Žal, da tem potom moram poročati, da ga ni več med živimi. Odšel je od nas, zapustil nas je ter se preselil v večnost. Dne 19. januarja došla je vest da Leopold Stupica se je do smrti ponesrečil v rudniku, tam v daljni Minnesoti. Ely. Ne pozabni in priljubljeni je šel omenjenega dne na delo nič hudega sluteč v rudnik. Ravno je pregledoval prostor, če ni morda kake nevarnosti, kar se nenadno nad njim utrga velika plast železne rude (nekako 20 tonov) ter pade ravno na njega. Bil je na mestu mrtve. Pogreb se je vršil dne 23. januarja ob 9. uri dopoldne s črno sv. mašo. Pogrebne obrede je opravil tamošnji župnik č. g. F. Mihelčič, ter imel kratek a v srce pretresljiv govor ob rakvi v slovo blagemu pokojniku, tako, da marsikatero oko je rosilo ob ločitvi nepozabnega mladenca. Pokojni je bil tih in mirnega značaja, ter blagega srca, lahko se reče bil je vzgled marsikateremu mladenču. Vsak, ki ga je poznal ga je ljubil. Star je bil 39 let. Doma je bil iz Sodražice iz dobro znane in poštene Ošterjeve hiše, kjer zapuša nad 70. let staro mater, tri brate, eden izmed njih (Jože) je sedaj župnik na Bledu na Gorjanskem) ter tri sestre (dve tu omožene v Ameriki Mary in Pavlina). Nepozabni mladenič bil je več let tu na farmah, a sedaj k nesreči odšel je, misleč ostati nekaj mesecev tam v Minnesoti in potem se zopet vrniti na farme. Vsemogočni sklenil je drugače, poklical ga je k sebi, kar upamo da mu je milostljivi sodnik. Nepozabni nam Polde počivaj v miru, mi ostali pa se te bomo vedno spominjali v molitvi.

Ludvik Perušek, sorodnik.

ZAHVALA.

Tem potom izrekam v imenu vseh nas najlepšo zahvalo rojaku Viktor

Novaku, pri katerem je truplo ležalo in kateri me je s tako rojasko prijaznostjo sprejel. Bodi lepa hvala pogrebcem in vsem, ki so ga sprejeli na pokopališče. Najtopleje se zahvaljujem še č. g. Father Mihelčiču, ki so me tako ljubeznjivo sprejeli. Rojaki tam na Ely, ljubite Vasega dušnega pastirja Fathra Mihelčiča, ker spoznal sem iz pogovorov, da oni vas resnično ljubijo. V nepozabni hvaležnosti so med drugimi družini J. Kapš in J. Zupančič. Povem, da sem bil nad vse ljubeznivo sprejet in postrežen, da kaj takega nikdar nisem pričakoval. Vedite, da sem iz srca hvaležen in ako mi bo kdaj mogoče se v dejanju hvaležnega skazati, storil bom to z veseljem srcem. Do takrat pa ostajam vsem hvaležni in udani

Ludvik Perušek, farmar.

Bojevito katoliško časopisje, je med nami največja potreba.

Joliet, Ill. — Cenjeno uredništvo: — Pred nedavnim sem čital v "Edinosti", ko ste pisali nekaj v odgovor tistim "fovljivcem", kateri vas sumijo, da vi sami dopise skladate s ponarejenimi podpisi. Jaz vam rečem, da se jih nikar ne bojte. Oni so strašno jezni in so tudi v strahu, da bodo kmalu propadli, ker vidijo iz raznih dopisov, da se ljudem oči odpirajo in, da se ne bodo dali več dolgo peska v oči metati. Ako pa spolnim imenom dopisnikov ne priobčujete, zato vam prav nič nemojemo, če dopisniki tako žele in zahtevajo v svojem pismu. In to, kar vam vaši dopisniki dopisujejo je vse gola resnica in zato jih tako v oči bode. Za moje dopise, katere sem vam jaz pisal, se prav nič ne bojim in odkritosrdno lahko povem vašim nasprotnikom, kaj, da sem pisal, ker vse kar sem pisal, sem pisal resnico, in še bom pisal, da se enkrat razkrinka ta banda pred celim svetom s svojo podlo propagando. In kakšni vaši

prijatelji bi bili mi vaši naročniki, ko bi vsi križem roke držali in gledali od strani, ko vas vaši nasprotniki napadajo od vseh štirih vetrov. Po pravici povedamo, mi bili hinavci če bi molčali, pa ne prijatelji vaši in ne prijatelji katoliškega časopisa in ne sv. vere. Sovražniki obojega kalibra so se takorekoč zarotili, da morajo vas uničiti in vaše podjetje, katero je postavljeno za obrambo naše sv. vere. Ali jaz jim kar naravnost v obraz povem, da tega dela ne bodo nikdar in nikoli uničili, če prav pokličejo vso luciferjevo armado iz pekla na pomoč. To pa zato ne, ker je pod varstvom božjim in pod varstvom Brezmadežne Matere Marije. In to jim je dosti povedano, da vse njih ruvanje proti temu delu bo brez vspeha.

M. T.

Lorain, Ohio. — Delavske razmere v našem mestu so neizpremenjene, še vedno jih je veliko brez dela. Brezposelnosti se ravno ne čuti toliko med Slovenci, kot med drugimi narodnostmi.

Drugi novic se pa tudi v Lorainu mnogo zgodi. Predzadnji tečen je umrla v naši naselbini dobro znana med tukajšnjimi rojaki Mrs. Ivana Šušteršič, ki je podlegla za operacijo, ki se je izvršila 28. januarja. Pokojna je bila stara 33. let. Za sabo zapuša soproga in 8. nedorastlih otrok. Žaljujčemu soprogu in zapuščenim otrokom in vsem sorodnikom iskreno sožalje! Dne 1. februarja sta v naši naselbini obhajala srebrno poroko dobro poznana Mrs. Marjeta in Mr. J. Zalelet. Imenovana sta bila poročena v Clevelandu po tedajnem clevelandskemu župniku Rev. Hribarju. Obema želimo se mnogo srečnih in zadovoljnih dni na potu življenja in dal Boga, da bi vesela in zdrava tudi obhajala zlato poroko. S pozdravom

Naročnik Edinosti.

Chicago, Ill. — Članicam čr. Marije Pomagaj št. 78. K. S. K. J. v Chicagi se naznanja, do bo seja za društvo v ponedeljek, dne 20. februarja ob 8. uri zvečer. Seja se je preložila, radi prireditve, ki jo ima Družba sv. Mohorja tretjo nedeljo v dvorani. Članice se prosijo, da to upoštevajo.

M. Blaj, tajnica.

Chicago, Ill. — Tu pri nas v Chicagi smo letošnji predpust res jako veseli. Pa ne mislite, da prav pridno po kakih ohceti hodimo, odkoder se sladko ginjeni vračamo. Toliko smo pa že napredovali, da najdemo še kje drugje veselje, ne samo pri čaši vinca rujnega, ali pa pri rozinovem jakcu. Če nas bodo naša društva tako pridno vabila na svoje prireditve, kot nas ta predpust, bomo kmalu tako pošteti kristjani, da bomo pripravljeni še za kaj družnega življenja dati, ne samo za čašo vinca rujnega. Predzadnjo nedeljo smo imeli priliko gledati krasno vspelo, poučno Krekovo igro: Turški križ. Zadnjo nedeljo nas je pa naraščaj našega pevsko-dramatičnega društva "Adrija" povabil na svoj večer, ki smo ga tudi vsi vedrih lic zapuščali in s sladko nado v srcu, da bo Adrija, ko se enkrat ti poskočni valčki zlijejo v njo, tako mogočno zabučala, da bo po celi Ameriki odmevalo. Večer je otvorila predsednica Mladinskega zbora Miss Anica Medic. V lepem, slovensko gladko tekočem nagovoru je pozdravila navzoče in kratko razložila pomen in namen Mladinskega odseka, ki je: Adriji kot cerkvenemu pevsko-dramatičnemu društvu dobavljati in vežbati dobre pevske in igralske moči. Za njo je nastopil glavni predsednik društva Mr. Ivan Kušar, ki nas je v navdušenih besedah predstavil v oni čas, ko bo pevski zbor "Adrije" štel kakih sedemdeset pevskih moči in nam mogočno zaoril "našo močnejšo: Buči, buči morje adrijansko, ki bo brez dvoma tudi tu rojene pretresla in jim dala soobčutiti našo bol, ker to morje ni več slovansko.

Za tem nam je Mr. Račič pred-

stavil pevski zbor Mladinskega odseka. Prav lepa gruča jih je. S kratkimi presledki so triglasno zapeli troje slovenskih pesmic. Vse so bile prav dobro naštudirane, znamenje, da se je pevski vodja za to priliko posebno potrudil. Najbolj je ugažala: Prišla je miška. Pri tej pesmici je treba imeti precej namazan jezik, ker lovč medveda, medvek volka, volk lisico itd. hitro s potjo spravljajo. Zato smo bili takoj v začetku radovedni, kako bodo sicer gibčni jezički, ki pa slovenščine niso vajeni, kos tej nalogi. Pa moramo reči, da je bilo naenkrat vse pod goro. Vse priznanje Mr. Račiču in njegovim slavčkom!

Sledila je angleška deklamacija: The Night Wind, prednašana od Miss Lillian Poglajen. Pa to ni bilo tisto pojoče šolsko prednašanje, ki je otroci večkrat prineso tudi na oder. Lepo naravno je bilo, spremljano s primernimi tudi ne prisiljenimi kretnjami in mimiko.

Potem ste nastopili v prijetnem dvospevu: Sheik. A desert-song: Miss Štefanija Kočevar in Miss Mary Omerzel. Da sti svojo vlogo dobro rešili je znamenje to, da ju je občinstvo s ploskanjem še enkrat poklicalo na oder. Za temi, bolj ameriškega okusa prirojenimi prizori je sledilo dvojje drugih, ki so nas spominjali bolj na starokrajske. Mr. E. Sinkovec, Mr. Račič, Mr. Pfajfar in Mr. Sajovic so nam dobro pogodili kvartet na vasi. Posebno Mr. Sajovec je bil prava fotografija vselega starokrajskega fantanavihanca. Iste spomine nam je budila mešana mlada pevska družba, ki je po oficijelnih pevskih vajah kar brez not eno domačo usekala. Burno dolgo trajno ploskanje mej starejšim občinstvom, je pričalo, da so pri teh prizorih tudi oni nekaj doživljali,

kar je bilo in pustilo za seboj le prijetno-otožne spomine. Zelo ganljiva točka programa je bila, ko nam je popolnoma slepa Miss Justina Kosmač v čveteroglasnem zboru solo zapela: Planinarico. Njen že itak lep, sonoren glas, ima še neko posebno dušo, ono skrivnostno, po luči koprnečo dušo, ki jo je komponist vdihnil tisti globoko občuteni in solze izvabljajoči: Le enkrat bi videl. Posebno ganljivo je bilo gledati, ko se je na koncu pokazal lep šopek na odru, zanjo, pa ga revica ni videla, ampak se je zadovoljno nasmehnila šele, ko ga je začutila v svoji roki. Njen skrbni oče, ki se na vse mogoče načine prizadeva ji nadomestiti izgubo vida, je bil ob tem pogledu tako ginjen, da bi bil najraje takoj spustil zaveso, ki jo ima spretno v oblasti, si zakril oči in se zjokal.

Na vrsto je prišla lepa trodejanška: Materin blagoslov. Predno se je dvignil zastor je duša našega dramatičnega odseka, režiser in sufler, Rev. Benvenut Winkler v lepih besedah povzel poučno idejo igre, ter tako gledalce vpeljal v njeno umevanje, da so ji s tem večjim zanimanjem slečili. To se nam zdi jako primerno. S tem igro doseže tudi svoj vzgojni namen, ki je pri igri: Materin blagoslov, vendar tako lep. Vloge so bile prav spretno razdeljene in tako dobro naučene, da v prvi vrsti ni bilo veliko suflerja čuti. To je treba pri igranju naše ameriške mladine, ki ne obiskuje slovenskih šol, še posebno pohvalno omeniti. Vlogo matere je lepo igrala Miss Mary Rupar. Čudili smo se njenemu močnemu, dvorano popolnoma obvladajočemu glasu. Jako nežne, čiste glaske sta imela njena malčka Anica (Miss Sophi Mladič) in Janko (Miss Jagijenska Žokalj), ki jo sicer že poznamo iz glavne vlo-

Vsi Slovenci in Slovenke v Chicagi se uljudno vabijo na gledališko prireditev:

Gorje mu, ki pride študentom v roke

in komični prizor

Takih je malo.

ki jo vprizori

'SLOV. PODP. DRUŽBA SV. MOHORJA'

v cerkveni dvorani sv. Štefana

V NEDELJO, DNE 19. FEBRUARJA 1922.

Ob 2. uri popoldne in ob pol 8. uri zvečer.

VSTOPNINA: za odrastle 35c, za otroke pop. 15c, zvečer 35c

Vspored:

1. Pozdravni nagovor govori tajnik družbe
2. Duet—"Swanee River Moon" pojeta { Miss Albie Kozjek
Mr. Ludwig Skala
3. Igra "Gorje mu, ki pride študentom v roke."

Osebe:

Gašper, kmet in krčmar v Zakotju Mr. Albin Zakrajšek
Matijče, stari oče Mr. Alojzij Lustik
Janko, Mr. L. Skala
Vinko, } Študentje iz Ljubljane Mr. Frank Bicek
Zdravko, } Mr. Silvester Hrastar
1. hlapec Mr. Frank Augustin
2. hlapec Mr. Frank Koren
Zdravnik Mr. John Jerich
Branjec Mr. John Prah

4. Dvospev "Na tujih tleh" pojete { Miss Albie Kozjek
Miss Antoinette Kozjek
5. Solo poje Miss Albie Kozjek
6. KOMIČNI PRIZOR "TAKIH JE MALO."

OSEBE:

Ignac Petelin, krčmar Mr. John Jerich
Jakob Narobe, nepovabljen gost Mr. John Gradishar
Jure Prekla, orožniški postaja načelnik, Mr. Silvester Hrastar

Med dejanji igre proizvajata igranje na piano in gosle
Miss Mary Kremesec in Prof. Francis Gortz.

Sledi programu primerna predpustna prosta zabava.

Ker bo ta zabava nekaj izvanrednega v naši naselbini za letošnji predpust, zato se vabi občinstvo k obilni udeležbi. Nikomur ne bo žal, ki bo videl te predstave, ker toliko smeja in veselja, kakor ga bo na tej prireditvi, še ni videla čičaška naselbina.

ODBOR.

ge "Sv. Neža", a nas je, vsaj mene, tako prevarila, da sem šele pri drugem dejanju po, za fantka preneženem glasu spoznal, da tiči v Jankotvih hlačicah Jagijanka. Tudi kraljica devete dežele Miss Ana Medic se je mej svojimi dvorjankami (Miss Paulina Grill, Miss Eveline Fabijan, Miss Gennie Mladič, Miss Mary Pintar) ter srednjeveškega truhadarja v žamet, dobro postavila na svojem visokem tronu. Jagabab (Miss Anica Smith) je znala Jankotu tako spretno na srce pihat, da jo je od doma popihal in bi bil vtonil v pisanem dvorskem življenju devete dežele, da ga ni rešila iz njenih zanj materina molitev in seštrina pesem. Nekaj čisto amerikankega je bil čarobni ples pred kraljico, ki so ga proizvajal Miss M. Omerzel, Miss M. Grill, ti dve s posebno gracioznostjo, potem pa Miss Marg. Duller, M. Gottlieb, John Jenškovec in George Banič, ki so v svojo otroško ljubkim plesnim nastopom izžvali tako trdovraten aplavz, da so se morali ponovno pokazati. Pri večernem ponovljenju igre je bil konec posebno lep. Zamislil ga je režiser Rev. Benvenut. Po zadnjem dejanju se je zastor še enkrat dvignil in pred seboj smo zagledali v živli sliki idejo cele igre. Pred kapelico kleči mati z Jankotom in Anico. Sladka zahvalna pesem nebeski Materi vsem vre iz srca, da so se zopet našli. Materina molitev je rosila materin blagoslov. Res prav lep večer nam je priredil Mladinski odsek Adrije. S takim bogatim in v splošno zadovoljnost izvedenim programom, bi lahko stopil pred širše občinstvo. Zato mu svetujemo, naj drugič ne bo preponizil in preskromen, ampak naj pravočasno vse male mobilizira, da gredo s tikci okrog. Mi starejši se bomo vedno radi odzvali in prišli mej nedolžno mladino, ker se mej njo sami čutimo mlajše. — Vsem, ki so kaj pripomogli k temu lepemu večeru najlepša hvala. Imenoma naj omenimo le učiteljico Miss Konig, ki je bistveno pripomogla, da so se znale naše deklice tako ameriško gosposko sukati in vendar lepo domače govoriti.

Poročevalec.

Zastoj zidate slovenske cerkve, ako nimate časnikarstva, ki vam jih bo brnilo.

Gilbert, Minn. — Spoštovani g. urednik Edinosti: — Dovolite mi da tudi jaz glasujem za našega Pavleta Zgaga. Pavle je pa že tak korenjak, da bi ga jaz zelo pogrešal, če bi ga kvitali v vašem uradu. Pavle le korajžo pa pokoncu glavo, saj je skoro cela Slovenska Amerika volila za tebe. Zato pa naprej junaško na boj. Ti Pavle si še mož, katerih zelo potrebujemo v Ameriki. Tvoj brat Peter Zgaga, tamkaj v New Yorku, se mi pa res že smili, odkar je revček zašel v smrdljivo gnojnico. Mi veš, nismo vedli preje, pa si nam ti povedal da je padel v smrdljivo gnojno jamo. Zato pa glej, da boš sedaj za naprej nam vedno take stvari na znanje dajav, da bomo vedli s takimi smrdljivci, kako postopati. Pavle, mi katoliški Slovenci smo ponosni na tebe in te čislamo. Zato te bomo pa tudi podpirali v vseh tvojih bojih na celi črti. Zdjaj pa le kmal pridi in se pokaži v tvoji novi obleki, da bomo vidli, kako kaj izgledaš. (Jo že ima. In ko bi vi vedeli kako ti je sedaj štolc? Dekleta gledajo vse za njim. Op. ured.) Tako, sedaj pa pozdravim Vas g. urednik in vse naročnike in čitatelje našega priljubljenega lista Edinosti.

Frank Ulcher.

Dillon, Mont. — Sprejmite tudi par mojih vrstic v Vaš ljubljani list Edinost, iz visokih montanskih hribov. Vreme imamo tudi tukaj letošnjo zimo zelo prijazno. Le par dni je bila pritnila ta prava, da se je živo srebro pomaknilo celih 35 stopinj pod ničlo. A ta je s svojo krutostjo kmalu odjenjala in prišel je jug s svojo ofenzivo, in postalo je gorkejšje. Delayske razmere so v Montani nekoliko boljše kakor so bile. V Butte, Mont., kakih 67 milj

od nas, so baje zopet pričele obratovati kufraste majne. Nekaj jih je šlo tudi od nas tja za delom. Delajo po 8. ur na dan za plačo \$4.25. Najprvo so jemali nazaj seveda stare delavce. Koliko imajo vspeha pri iskanju dela novici mi ni znano in tudi nobenemu ne svetujem hoditi tja za delom, dokler se sam popreje dobro ne informira. Koledarje Ave Maria sem prejel in tudi že vse razprodal. Vsak, ki sem mu jih pokazal jih je z veseljem kupil. Prejel sem tudi poslani dar rožni venec, ki sem se ga zelo razveselil. Naj Bog povrne onemu, ki je založil za te krasne darove.

Tudi tukaj pridno razširjamo vaše liste. Res je da se tu in tam naleti na nasprotnike vaših listov, toda to ne sme plašiti pravega katoličana. Rodimo celi katoliki in ne sramujmo se svojga prepričanja, spoznavajmo resnico našega Boga tudi pred sovražniki, kajti prišel bo čas, ko bo tudi on nas spoznal ali pa zatajil pred sodnim stolom v večnosti. Srčen pozdrav uredništvu in upravnistvu in vsem naročnikom teh listov.

Marco Plut, R. 2.

Pittsburgh, Pa. — Nemorem si kaj, da se nebi zopet oglasil s par vrsticami v našem listu Edinosti. Pred kratkem sem dobil v roke par številčk Newyorškega dnevnika ali bolje rečeno newyorškega kunjja, v kateri se trčeni Zgaga zaletuje v vse, kar je svetega. Ta maloprični (Zgagac, je kakor obcestno garjevi kužek, ki ga ujedajo bolhe, in tako jezen sam nase oblaja vse, kar pride mimo njega. V eni izmed teh številčk prav na dolgo in široko razklada, kako in kaj so sestre kuhale kardinalom pri sedajnih papeževih volitvah v Rimu. Ti trčeni Trček, jaz bi ti svetoval, da kar te nič ne briga, pusti pri miru in ne praskaj se tam, kjer te prav nič ne srbi. V drugi številčki te cunje sem zopet našel, cele kolone o pokojnemu papežu, kakšen politik je bil itd. Trček trdi, da ni papež dal nič za druge narodnosti, da bil je samo Italjan a drugega nič. Jaz bi newyorškemu Zgagcu svetoval, da naj gre k enemu dobremu "optionereju" in si kupi dobra očala, in da naj potem dobro pogleda v ameriške časopise v verske in protiverske. Zastoj bo iskal v najbolj zagrizenih protiverskih ameriških listih take izmišljene laži, kakor jih trobi v svet on prismuknjeni Zgagac!

Zgagac bo najbrže eden izmed tistih, ki je prejel že več dobrot od duhovščine, ako ne tukaj pa v starem kraju. Zgagac vprašaj ti svoje gospodarja, po kaj je hodil nekoč v novomeški samostan, vprašaj ga kolikokrat je bil noter in po koga je hodil? Ako ga ni že spomin zapustil, ti bo lahko marsikaj povedal o procesiji, v katero se je tudi on prav rad uvrstval na novomeški porti. Načelje trdi v svojem trobilu, da je papež dal tudi nekaj za slovenske sirote, pa dani vredno imenovati. Vprašam Vas newyorški kunjari, koliko ste pa vi poslali za slovenske sirote? Mi slim da iz vaših žepov ni šlo najmanjšega fیکا. Kje je Vaša republika, zakatero ste toliko rohnili? Kje je tisti milijon dolarjev, zakatero si prav pridno delal šum tudi ti prismuknjeni Zgagac? Sedaj ni republike, ne Kristana, šum je pojeval in od šuma ni ostalo drugega, kakor par umazanih cunj, ena v New Yorku, ena v Clevelandu, ki se poteguje za enakopravnost, tri pa so ostale v Chicagi. Poleg teh ste pustili za sabo nešteto preslepljenih rojakov, ki s kletvijo na jeziku govore o vašem zloglasnem propagiranju za omenjeni milijondolarski fond. Vse to gre tudi na vaš račun gospodine Trčeni, ker tudi vi ste peli slavo gospodom v Chicagi. Naj zadostuje za danes.

John Golobič.

Los Angeles, Cal. — Med drugim sem se tukaj spoznala tudi v neko žensko, "Eastern Star" — to je glasovito igralko z vshoda, ki ima moža katolika. Prav kar se pripravlja, da bo prestopila v katoliško cerkev in se uči katekizem vsaki večer in

potem se pogovarjave o tem, kar je čula zvečer pri poduku. Razume se, da ne bo mogla ostati "Eastern Star" — gledališka igralka in katolikinja. Zato pa je pripravljena pustiti ođer samb, da bo mogla postati katolikinja. Pretečeno nedeljo je bila z menoj v cerkvi pri sv. maši. Jaz sem bila pri sv. obhajilu. Ko me je videla iti k obhajilni mizi, rekla mi je pozneje, kako je želela iti z menoj, da bi je tudi ona sprejela. Rekla je, da je čutila neko čudno, nerazumljivo hrepenenje po sv. obhajilu. Glede svete maše je rekla, da si ji zdi nekaj nebeško vzvišenega, da od kar hodi v katoliško cerkev k sveti maši, se ne more načuditi lepoti obredov. — V cerkev hodim k Sv. Jožefu, kjer so oo. Frančiškani, zato se počutim popolnoma kakor doma. Moje zdravje se počasi vrača ker veliko hodim. Pred kratkim sem bila z neko dobro družino na Mt. Wilson. Ko smo šli nekako tri milje smo imeli krasen razgled. Tihi ocean nekako 40 mil proč, se jako dobro vidi in v dolini se vidijo pomaračni in lemonini nasadi kakor šahova mizica. Stari sivec Mt. Baldy ima vedno s snegom pokrito glavo, visok je nekako 10.000 čevljev nad morjem. Na obrežju oceana se vidijo vedno ljudje, ki se kopajo v morju.

Mary Gregorič.

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

(Nadaljevanje z 1. strani)

to 50.000 kron kot kazni, ker se neki rekruti niso odzvali svoji dolžnosti. Na podlagi kakšnega zakona to delajo, nihče ne ve; 3. V Bitolju so zaprli nekaj carinikov, ker so državo okradli in osleparili približno za 24 milijonov kron; 4. V Sarajevu so odkrili novo afero z obuvalom, v katero so zapletene vojne in civilne oblasti; 5. Pokrajinski namestnik Gjurgjevič v Sarajevu je dal ostavko na svojo službo, ker je v društvu z dr. Srskecem neopravičeno potrošil nekaj milijonov za invalide določenega denarja; 6. Nihče ne ve, ali naj plača davek na poslovni obrt ali ne. Službeno javljajo, da morajo obvezniki plačati ta davek za 3 mesece, če nočejo biti kaznovani. Deputaciji interesentov pa je finančno ministrstvo odgovorilo, da se bo uredba izpremenila in da je vplačevanje odgodeno; 7. Finančni minister dr. Kumanudi je zagrozil, da bo zagrebško borzo zaradi nekih nepravilnosti zaprl. Dan prej pa so bili borzni funkcionarji odlikovani z redom sv. Save; 8. V parlamentu ni dal niti ministrski predsednik niti zunanji minister nikakega ekspozija; noben minister se ne oglasi k besedi, kamoli da odgovarja na interpelacije. To se imenuje parlamentarizem in kontrola nad vlado. — "Obzor" pravi, da navaja te slučaje zato, da bi ljudje uvideli, kaj nam v prvi vrsti manjka: dobra in poštena uprava, ki je važnejša kakor pa srbsko-hrvatski spor. (Slov.)

O svobodomiselnem sokolskem učiteljstvu se gromadijo danazdne gorostasne pritožbe. Prvi učitelj je na petek klobaso v šoli jedel. Ko ga otroci opozorijo na petek, jim zaničljivo odgovori, da on na petek nič ne drži. Drugi kadi v šolskem razredu med poukom, tretji pripoveduje otrokom, da je kaplan grešnik itd. Krščanske starše prosimo, da strogo pazijo na svoje otroke, da ne pridejo s to svobodomiselnim učiteljsko kugo bolj v dotik kot morajo, ker morajo sicer pri taki vzgoji popolnoma podivjati, na drugi strani pa naj se za vsak slučaj pritožijo na višji šolski svet, seveda z dokazi in pričami. Višji šolski svet je sicer pristranski, toda vedne pritožbe so mu vendarle neprijetne. (Dom.)

Koliko se je popilo v Novem Sadu 1. 1921. Te dni čitamo v listih, koliko je popil Novi Sad, ki ima skoraj polovico manj prebivalcev kot Ljubljana. Skupno se je popilo 3.586.000 litrov alkoholnih pijač in sicer 13.926 hl. vina, 3287 hl. slivovke, 405 hl.

ruma, konjaka in brinjevca in 68 hl likerja. Za to je plačal Novi Sad 503.537 kron trošarine. Tudi ni ravno malo!

Afera z vojaškimi čevlji v Sarajevu. Sarajevski listi poročajo, da so v Sarajevu te dni odkrili novo afero, z vojaškimi čevlji. Govori se, da so v to afero zapleteni poleg častnikov in nekaterih podčastnikov tudi mnogi ugledni sarajevski trgovci, ki so kupovali in prodajali ukradene čevlje.

Detektiv — zločinec. V Sremskih Karlovcih je policija ujela zločinca ki je kot policijski detektiv izvrševal svoj posel. Zadnji njegov uspeh je bila tatvina 300.000 dinarjev pri nekem trgovcu v Bečkerek. Pri hišni preiskavi so dobili v njegovem stanovanju veliko svoto bankovcev kronске vrednosti, žigosanih s žigom "Srpska finansijska uprava u Vrhu". Policija je zaplenila za 1 milijon bankovcev. Preiskava se še nadaljuje.

Afera Vašić v Rumuniji. — Rumunski trgovinski minister je predložil kralju Ferdinandu raport, v katerem ga obvešča o velikih umazanih trgovinskih poslanštvu v Rimu, Ivana Sillescu. Ta gospod je uničil in popravil mnogo aktov svojega urada, da se ne bi iz njih videlo, da ima tesne zveze z nekim milanskim trgovcem, kateri je vsled svojega znanstva s Sillescom imel vedno prioriteto pri vseh ofertah na rumunski srar. Scilescu je tudi skušal rumunsko komisijo v Italiji, ki nabavlja uniforme, pregovoriti, da sprejme ponudbe neke zasebne družbe, dasi je italijanski erar ponujal uniforme veliko ceneje. Stvar je imela tudi v osebnem oziru tragično posledico. Sillescu je namreč ponudil članu te komisije Cesaescu dva milijona lir, da njegovemu načrtu pomaga do zmage. Cesaescu pa je bil tako tenkoven, da ni samo ponudbe odbil, marveč se je celo sam ustrelil, da ne bi prišel na sum, da je sploh kaj imel opraviti s Sillescom. Kralj Ferdinand je Sillescu odstavil; značilno pa je, da se je trgovinski minister moral naravnost na kralja obrniti. Afera je zelo podobna Vašićevi, o katerem v Beogradu še vedno skrivnostno molče.

Kdor ne pomaga, škodi. Boš tudi ta mesec mirno držal roke v žepu in pustil, da samo sovražnik dela? Katoliški časnik je tvoj služabnik.

SRŠENI.

Naroči eno "Prosveto," pa dobiš enega vruga, naroči dve "Prosveti" in dobiš dva vruga, naroči tri pa dobiš belcebuba, poglavarja hudičev. Prosveta & Beelzebub Co.

"Prosveti" in njenemu kužku 'Proletarcu' se kar vidi, kako ju jezik srbi, da bi Kristana rada javno vprašala, kje je milijondolarski fond. Ne sicer iz ljubezni do ogoljufanega ljudstva, ampak zato, ker je tako grdo zatajil svoja komunistična načela in nju pustil samo komunistične sline požirati. Ker sta imela nazadnje že tako zaslišena pljuča, da jima ni dalo več dihati, sta dobila v nekem alkoholnem revežu, ki ima pa svoja lucida intervall, pametne trenutke in se skozi njegova munsajnerska usta razbremenila.

S "Prosveto" hodi križ, samo brez Kristusa, ki je pa tako težak, da ti, ki pod njim pade, več ne vstane.

Nekje v Minnesoti se je baje v neki zakotni beznici naenkrat hudič prikazal mej plesalci, ki so se tako prestrašili, da so kar križev v omedlevico popadali. Ko bi se prikazal na njujorškem Cortlandu, bi pa skoro gotovo sam omedlel.

"Proletarec" je dejal, da je njemu & Co. čisto vseeno, kdo dobi tiaro sv. Petra. Prav radi mu verjamejo. Samo to bi mu ne smelo biti vseeno, da ima tako oslovsko uredniško osobje, ki te vrste anahronizme v svet pošilja. Sicer pa mendi

ve, da so njegovi backi tako nevedni, da bi mu verjeli, če bi jim dejal, da se je Kolumb v podmorskem čolnu v Ameriko pripeljal in en dan prej predsedniku brezlično sporočil, da se bo s prvim vlakom v Washington podal in se mu v beli hiši poklonil.

* * *

Ne dolgo tega smo brali, da je umrl kralj ameriških ciganov. Kmalu za tem smo pa slišali, da je mej kandidati za prestol tudi en naš človek z imenom Darinko Albokranjc. In zopet smo čuli, kako je pri skušnji za cigansko krono pogorel.

Kod si se že vse cigani? ga vpraša provizorična vlada.

Po vsej Ameriki in še Evropi zraven, se možko odreže.

Ali si pa tudi že koga pošteno oci-ganil?

Prav po cigansko.

Dokaži! Na same trditve mi ne damo nič, še manj kot drugi na naše.

Gospoda slavna, ako ne verujete obrnite se v Pueblo. Gotovo od ranj-nega "Mira" še kdo živi, on vam bo povedal.

Torej so te zasačili, ker kdo bi drugače vedel.

Zalibog.

Taka šleva, ki se da zasačiti hoče biti ciganski kralj.

Po milosti te sprejmemo mej svoje gmajnarje, ako ti drago.

Se prav lepo priporočam.

Toda povej nam prej, kake vere si.

Nobene, sovražim vsako, zato mislim, da imam poklic za vašo častito družbo.

Potem nas ne poznaš. Tudi mi imamo svojo vero in kdor je sploh nima, še za našega gmajnarja ni. Hodi odkoder si prišel.

In Albokranjc se je žalosten ter z dolgim nosom vrnil mej svoje brez-verne cigane, prepričan, da Kranjcu vedno sreča laže.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Cenjenim naročnikom naših listov, kakor tudi vsem rojakom po sloj, naselbinah v državi Pennsylvania, naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik **Mr. Leo Mladich**, ki je pooblaščen pobirati naročnino za naše liste, kakor tudi oglase in vsa druga naročila, ki so v zvezi z našimi listi. Vsem našim naročnikom in blagim dobitnikom, kakor tudi vsem rojakom ga najtopleje priporočamo in prosimo, da mu grejo na roke pri njegovem delu za naš tisk. Rojaki, pomagajte mu širiti naše liste!

Uprava Ave Maria, Edinosti in Glasnika P. S. J.

KDO HOČE?

Kdor nam tekom meseca februarja pošlje dva nova letoletna naroč-

nika na list "Edinost" poslali mu bomo krasen križ, ki po noči sveti. Nekaj novega je ta križ. Ako ga obesite na steno, ko bo temna, boste naenkrat na steni opazili čudno svetlobo. Cela slika presvetlega Telesa Križanega se bo začela svetiti da jo boste prav lahko v največji temi prav razločno videli. V resnici nekaj krasnega!

Križ je nekaj dragocenega in stane, ako ga kupite v prodajalni \$3. Tu ga dobite zastoj, ako nam pridobite dva naročnika na list "Edinost."

Na delo! Za tako krasen dar se pa že splača, nekoliko se potruditi, vsaj vi dobite nekaj, kar je skoraj toliko vredno.

In to velja za celi mesec februarij.

Neznani Bog.

(Priredil FR. BLANKO.)
(Nadaljevanje)

V teh besedah je bilo nekaj resnice, vendar so našega junaka tako pogreli, da je izdrl svoj dolgi meč in bil z njim predrl svojega nasprotnika, ako bi mu ne bil Tel krepko stisnil roke in mu jo zadržal.

Rimljan se umakne nekaj korakov nazaj, potem pa pravi resno in s povdankom: "Vemo, da ti ne manjka poguma in predznosti: saj si to dovolj jasno pokazal pred par dnevi celemu Laciju. Bodi zadovoljen s tem! Denar pa mora biti na vsak način moj!"

"Saj nič ne škoduje", zakliče nekdo izmed nemirne množice, "saj nič ne škoduje, če nas tudi par pade — toliko več delež ostane drugim. Dajte povelje za napad!"

Poveljnik pogleda strupeno nazaj in se še obotavlja. Iz vrst za njim se je razlegel glasni smeh. "Toliko manj bom moral plačati", pravi rezo, — "mrtvih ni treba rediti."

"O, o, tako se pa nismo zmenili! Vsem enako, bodisi živ, ali mrtev!"

"To je vseeno", pravi Pavel grozeče, "prišezem ti pri viteški časti, da boš ti prvi, katerega bom predrl z mečem. Gotovo ne dobiš niti časa, kakor hitro nas napadeš."

"Stopi na stran in pusti nas naprej!" zakriči poveljnik.

Pavel se je še obotavljal, vendar je pa spoznal, da je prišel trenutek, ko bo moral odnehati. Edino mogoče sredstvo, da reši denar je bilo: na drugem vozu nahajajoči se zaboj tako izigrati roparjem v roke, da bodo prepričani, da so dobili denar in zadovoljni z njim odidejo. Celo v tem slučaju se je moral vprašati, ali bo zaboj dovolj močan, da ga ne bodo mogli takoj s silo odpreti, čeravno je bilo upati, da se tega ne bodo upali storiti na sredi javne ceste, ampak bodo prepeljali neodprtega v Rim nazaj.

Nova misel mu šine v glavo. Vsaj konje drugega voza je bilo treba rešiti in jih pripreči k prvemu vozu, da bo mogel z njim hitreje naprej in se tako zagotoviti pred vsakim nepotrebnim vstavljanjem. Zato se obrne k poveljniku tolpe, ter pravi glasno:

"Poslušaj! Ako ne bi imel še drugega zelo važnega povelja, ki ga moram na vsak način prinesiti Germanika, ne bi si niti trenutka pomišljal dati svojega življenja za ta zaklad. Ker je pa poleg tega denarja treba misliti še na druge važne stvari, bodite mi priča vi trije: Tel, Longin in Kerija, da ga nisem dal prostovoljno iz rok, ampak da se umaknem le ne premagljivi premoči. Glejte toraj, pravim še enkrat, kako boste dobili denar v roke!"

Ko je to rekel, spodbode konja, pomigne svojim tovarišem, da naj gredo za njim in odjaha v najostrejšem skoku odtod.

Cela tolpa se udere za njimi, kakor tolpa lačnih volkov. Pavlov mogočni konj kmalu prehiti vse druge. Spusti vajeti in pravi tovarišem: "Za menoj k prvemu vozu", in drvi naprej.

Prijatelji drve za njim, kakor je že hitrost konj in za njimi drvi Rimljan v svojo ropazljivo četo.

Prej ko v desetih minutah dohiti mladi vitez drugi voz, ki je, kakor je bil zapovedal po kratkem diru, vozil korak.

"Razjahati, sprednje vprege in hitro k prvemu vozu!" zavpije že od daleč obema voznikoma.

V trenutku sta razjahala in izpregla priprego.

Potem jima zapove, da naj hitila kolikor mogoče k prvemu vozu naj priprazeta konje in potem v diru naprej. Nato se obrne in počaka tovariše, ki pridrve drug za drugim k vozu s zabojem. Tovariši so se le zdaj popolnoma razumeli namen svojega poveljnika.

"Žalibog jim moramo pustiti voz in oba konja", pravi Pavel. "Veseli bo veliko, — da bi le trajalo tako dolgo, dokler nam ne obrnejo hrbta za vedno!" in oddirjajo dalje.

"In celo zaboj, ki je tako zapeljev!" se smeje Kerija. "Kaj si neki mislijo ti junaki o nas?"

"Bis dat, qui cito dat", (dvakrat da, kdor hitro da) se norčuje Tel. "Mecherkle!" danes ste se pa res pokazali mojstra, mladi vitez! Vedel bi samo rad, kdo je bil poveljnik te roparske tolpe, ki pa, kakor se mi dozdeva, danes prvič izvršuje to svojo obrt. Proketo mora biti v škripih, če se je zatekel k takemu sredstvu."

"In ključ, ali ga imate še pri sebi, centurij?" vpraša Kerija.

"Prvi trenutek sem ga mislil vreči v grmovje, pa je mogoče boljše, da ga ohranim in izročim Germaniku. Morda nas pozneje pripelje na sled razbojnikov."

S spuščeni brzdami so leteli jezdcii kakor puščice po cesti naprej in se niso ustavili poprej, dokler niso dospeli na vrhunec prostranega gorovja. Tu se jim je odprl krasen razgled po cesti naprej in nazaj.

Zdaj so upali doseči v eni uri Soro, ki se je tam čez naslanjala na pečine, ki so se počasi spuščale k trazimenskem jezeru. Tu zagledajo tudi prvi voz, ki se je zdaj premikal le počasi, kakor da bi konji potrebovali svežih moči, da bi prišli popolnoma iz bližine sovražnikov.

Še enkrat se ozrejo prijatelji na tisti del ceste, ki bi bil za nje lahko usodepoln in oddirjajo dalje. Roparji so se vrgli na zapuščeni voz in so se ravno trudili, da bi ga obrnili, zato so že opregli nekatere svojih konj. Drugi so razjahali in so se začeli baviti, kakor se je videlo, z glavnim delom, s zabojem namreč, a to početje ni bilo nič kaj po volji glavnemu poveljniku. Še le sedaj se je namreč spomnil, da ni zahteval ključa. Da bi pa zaboj tukaj s silo odprli, na to ni bilo niti misliti, ker bi to bilo ravno toliko, kakor prepustiti celo dragoceno osebino roparskemu pohlepu svojih pomagačev, katerih preteče obnašanje je bilo že itak pomisleka vredno. Treba je bilo toraj zaboj tak, kakoršen je bil, kolikor mogoče hitro spraviti v mesto.

Pustimo to druhal in se obrnimo zopet k Pavlu in njegovim spremljalcem, ki so prispeli isto časa z obema vojakoma in njih konji k prvemu vozu.

Ko pridrvi k vozu, pravi Tel šaljivo: "Še nikdar v mojem življenju me ni tako razveselil pogled na priprosto vrečo za oves, kakor sedaj", pri teh besedah pa hudomašno poškilil na mlačega viteza, kateremu se je obraz kar svetil ob pogledu na dragocene vreče.

V nekem zavoju ceste, kamor ni mogel videti gladavec z vrh hriba, je centurij ukazal voz ustaviti. Konje so napojili in jih nakrmili in namesto sedanjih so napregli one štiri od drugega voza in ona dva, ki sta jih jezdila Longin in Kerija.

"Odpočijmo se tukaj nekaj trenutkov", pravi Pavel, "in premislimo svoj položaj, ki še vedno ni posebno razveseljiv. Tudi bi rad dal legijonarjem, ki so gledali in poslušali izid ne boja, ampak prerekanja, prilož-

nost tukaj se nam pridružiti. Kakor se mi zdi, doslej svoje stvari nismo slabo izpeljali. Uprašanje je pa, ne gremo li sedaj s tem enim vozom naravnost v roke tiste straže, o kateri je lopov govoril, da nas pričakuje v Sori. Ker tje kaj vodi samo ta cesta, moramo jo srečati ali pred mestom, ali pa v mestu samem."

V resnici, nikakršna malenkost — teh dvanajst milijonov", reče Longin. "Dovolj, da se do dobra podpre še tako slaba hiša."

"Ravno zaradi tega", nadaljuje Pavel, "moramo storiti vse, kar nam je mogoče, da svoj zaklad dobro ohranjen in neprikrašan pripeljemo cenzarju. Kakor sem že omenil, je zdaj vprašanje, ali se imamo bati še kakšnega napada, in ako je četa naših sovražnikov tako močna, da smo v nevarnosti izgubiti sadove naših dosežanih naporov."

Katoliški časnik se za te bori.
Katoliški list je vojak v "trenčah" za tvoje ideale!

NAROČNIKI "EDINOSTI" POZOR!

Prosimo vse naše naročnike, da v slučaju preselitve nam takoj naznajo svoj novi naslov. Poleg novega pošljite nam tudi svoj stari naslov, stem nam prihranite mnogo nepotrebnega dela.

Mi želimo vsakemu naročniku do staviti vsako številko našega lista Velikokrat se pa kdo oglasi, čez mesec dni po svoji preselitvi in se pri tožuje da lista ni dobival in seveda pri tem pozabi, da nam ni naznanil svojega novega naslova. Zato je važno za nas i vas, da nam takoj naznanite svoj novi naslov, kadar se preselite in vam bomo dostavili vsako številko našega lista.

Uprava "Edinosti."

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA
števil. 18. S. D. Z., CLEVELAND, O.

V društvo se sprejemajo člani od 16 do 55 leta starosti. Zavarujete se lahko za: \$150, \$300, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000. smrtne. Za bolniško podporo pa se lahko zavarujete za \$7 ali pa \$14 na teden. V društvo lahko vpišete tudi otroke od 1 do 16 leta starosti. Za nadaljna pojasnila se obrnite na društveni odbor.

Društvo zbora vsako 3 nedeljo v Knausovi dvorani ob 1. uri popoldne. Predsednik Rudolf Cerkvenik, 1115 Norwood Rd.; podpredsednik Josef Zakrajšek, tajnik John Vidervol, 1153 E. 61st St.; zapisnikar Jos. Zaveršek ml. blagajnik A. Basca, nadzorniki Anton Vidervol, Ant. Strniša in Josef Zakrajšek st. Dr. zdravnik Dr. J. M. Seliškar Zastavonoša Ferd. Misič, Redar John Peterlin.

SLAVNEMU OBČINSTVU

naznanjam, da popravljam in napeljujem vedne in plinovce, kakor tudi izvršujem vsa dela, ki spadajo v plumbarsko stroko. — Pred vsem si zapomnite, da jaz izvršujem vsa dela najboljšje in za najnižjo ceno.

Nadar potrebujete naše pomoči. pokličite nas po telefonu, ali pa če pridete osebeno na:

JAMES A. JANDOS.
2042 W. 22nd St. near Hoyne Ave., Chicago. Ill.
Tel.: Canal 4108

ZNIZANA VOŽNJA

Ker so nekatere linije znatno znižale svoje cene. se nudi ugodna prilika onim, ki so v kratkem namenjeni v stari kraj. Pišite nam po cene i vozni red parnikov.

Ako želite dobiti takega sorodnika iz starega kraja nam pišite to tozadevna pojasnila.

Kadar pošljate denar v stari kraj, ne prezrite naše banke. ki vam nudi točnost in nizke cene.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na:

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK
SLOVENSKO BANKO
70—9th Ave., New York City.

Kaj pomaga javkati, in tarnati? Delati, to pomaga.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir. Najboljše delo, nanižje cene. Rojaki obrnite se vselej na svojega rojaka!

DENARNE pošiljate v Jugoslavijo potom pošte in kabl.

V DINARJIH IN DOLARJIH PO NAJNIZJI CENI.

ŠIFKARTE ZA VSE LINIJE.

Pišite po cenik.

EMIL KISS, BANKIR
133 Second Avenue
New York, N. Y.

JOHN STAYER.

GROCERY

1952 West 22nd Place,

Chicago, Ill.

Priporočam Slovincem in Hrvatom svojo dobro urejeno grocerijo. V zalogi imam najboljšo ajdovo moko, fino salatno olje, doma narajeno kiseljo, importirani holandski mak, in razne vrste "HOPS IN MALT" za varenje domačega piva. Vsem se najtopleje priporočam.

Telephone Canal 1404.

FRANK TOMAŽICH

SLOVENSKI GROCERIST

Priporočam svojo dobro urejeno grocerijo. V zalogi imam najboljšo salatno olje in pristno ajdovo moko. Ker smo Slovenci prijatelji dobre potice naznanjam cenj. gospodinjam, da sem se preskerbel z vsem potrebnim "materijalom." Pridite in se prepričajte!

1858 W. 22nd Street

Chicago, Ill.

Phone: Canal 2910.

FIDELITY ELECTRIC COMPANY

Frank S. honta, lastnik

Vaši domovi bojo postali moderni, ako izročite nam v iste napeljava električne razsvetljave. Mi jamčimo dobro delo za nizko ceno. Obiščite našo trgovino in oglejte razne stanovanjske opreme. Prodajamo tudi pralne stroje, gladilnike, štedilnike, itd. Vsakemu, ki nas priporoči svojemu znancu za napeljava električne razsvetljave damo \$5.00 nagrade.

Plačujte se v gotovini ali pa na lahke obroke.

2049 West 22nd Street,

Phone: Canal 5190.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkрасnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

NěmčecK
FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.